

ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นประชาธิปไตย เมื่อ 24 มิถุนายน 2475 นับจนถึงปัจจุบันประมาณ 40 กว่าปีแล้ว แต่การปกครองระบอบประชาธิปไตยหาได้ฝังรากลึกลงในจิตใจของชาวไทยอย่างมั่นคงไม่ ประชาธิปไตยของไทยเรายังเป็นประชาธิปไตยแต่ในนาม กลไกในการปกครองประเทศยังผูกขาดอยู่กับบุคคลเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นหลักเปลี่ยนกันเข้าบริหารประเทศ โดยใช้อำนาจเป็นกรรมตลอดมา เมื่อเป็นเช่นนี้ การพัฒนาทางการเมืองของไทยจึงประสบความล้มเหลว เพราะการใช้อำนาจของผู้นำทางการเมืองในสมัยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นั้นเป็นไปอย่างปราศจากขอบเขตจำกัด¹ มีการแก่งแย่งอำนาจ มีการปฏิวัติรัฐประหาร รัฐธรรมนูญของประเทศก็มีกำรยกเลิกเปลี่ยนแปลงแก้ไขบ่อยครั้ง และหลายครั้งที่ประเทศไทยตกอยู่ภายใต้อำนาจของคณะปฏิวัติที่กุมอำนาจไว้แต่ผู้เดียว ทำให้การปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยไม่พัฒนา เพื่อปรับตัวให้เข้ากับอุปนิสัย จากการวิจัยสนามของอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าร้อยละ 58.76 ของคนไทยในทุกภาคบอกได้ว่าไทยปกครองแบบประชาธิปไตย แต่ก็มีประชาชนถึงร้อยละ 49.88 ไม่สามารถตอบได้ว่า ประชาธิปไตย

---

¹ณรงค์ พรพิริยกุลชัย ประเทศไทยกับการพัฒนาการเมือง ธรรมประวัติดิศาสตร์ ธรรมนุวิชาการอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ 2517) น.56

คืออะไร²

การปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนมีความสำคัญมาก³ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปกครองประเทศเป็นสิ่งที่ผู้ใช้⁴ ประชาชนมีความต้องการอย่างไร มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศเพียงใด มีความคิดเห็นอย่างไรในกลไกของการปกครอง มีสิ่งใดที่ประชาชนให้การสนับสนุน หรือไม่สนับสนุน อันจะเป็นสิ่งสะท้อนให้ผู้บริหารประเทศและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องนั้นได้

เนื่องจากนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นับเป็นผู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญระดับสูงสุด และจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในสถาบันวิชาชีพชั้นสูง หรือออกประกอบอาชีพต่อไป นักเรียนในระดับนี้ ได้ผ่านการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองประเทศในระบบประชาธิปไตยมาพอสมควร และที่สำคัญคือจะเป็นกลุ่มคนที่จะมีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในระบบการปกครองในระบบประชาธิปไตย การได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียน ในระดับนี้ จะมีประโยชน์ต่อฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศ และมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปกครองประเทศด้วย

ดินแดนนี้มีปัญหาเกี่ยวกับการปกครองประเทศมาก คือบริเวณสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส พลเมืองในพื้นที่สาม

²คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย, (รายงานผลการวิจัย 2515), หน้า 78, 81

³พลตรี ศิริ ศิริโยธิน, การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย การพัฒนากับความมั่นคงของชาติ, รายงานการประชุมใหญ่ทางวิชาการครั้งที่ 2 จัดพิมพ์โดยสมาคมไทยอเมริกัน (พระนคร: ยุทธนาการพิมพ์ 2512), หน้า 69

จังหวัดนี้ ประมาณร้อยละ 60-83 นับถือศาสนาอิสลาม⁴ คือจังหวัดปัตตานี และจังหวัด นราธิวาสมีผู้นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 3-5 เท่าของผู้นับถือพุทธศาสนา จังหวัดยะลา ประมาณ 6 เท่า และจากการสำรวจสำมะโนครัวในปี พุทธศักราช 2503 ปรากฏว่าคนไทย ในสามจังหวัดนี้พูดภาษาไทยไม่ได้ถึงร้อยละ 55-69 ของประชากรที่มีอายุ 5 ขวบขึ้นไป ถ้า นับผู้ที่มิใช่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 5 ขวบซึ่งส่วนใหญ่เป็นบุตรหลานของผู้ที่พูดภาษาไทยไม่ได้แล้ว จะคิดเป็น ร้อยละ 70⁵ สถิตินี้แม้จะนานหลายปีมาแล้ว แต่ก็แสดงให้เห็นได้ว่าพลเมืองในสามจังหว ดชายแดนภาคใต้นั้น ส่วนมากพูดภาษาไทยไม่ได้ นอกจากนั้นชาวไทยอิสลามเหล่านั้นยัง ได้รับอิทธิพลทางด้านขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมจากประเทศมาเลเซียอันเนื่อง มาจากการนับถือศาสนาเดียวกันมาเป็นเวลานาน จนฝังลึกอยู่ในใจยากจะเปลี่ยนแปลงได้ ประกอบกับยังมีนักการเมือง และพวกโจรแยกดินแดนพยายามก่อกวนเพื่อแยกดินแดนโดยถือเอาความแตกต่างทางด้านศาสนา ภาษา และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นข้ออ้าง⁶

ดินแดนที่เป็นที่ตั้งของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นี้ เคยเป็นของไทยมาตั้งแต่สมัย สุโขทัยและอยุธยา ในสมัยกรุงธนบุรี หัวเมืองมะลายูเป็นอิสระอยู่ระยะหนึ่ง จนถึงรัชกาล

⁴สมาน รั้งสีโยกฤษณ์, การเข้าถึงประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2510), หน้า 37

⁵อุคม เขยกิจวงศ์, ระเบิดเวลาของไทย - มาเลเซีย, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรคคิง 2517), หน้า 20, 23

⁶สมาน รั้งสีโยกฤษณ์, เรื่องเดิม, หน้า 48

ที่ 1 แห่งรัตนโกสินทร์ เมืองปัตตานีแข็งเมือง แต่ไทยก็ตีมาไว้ในอำนาจได้⁷ ในรัชกาล
 ที่ 2 ได้ทรงแยกหัวเมืองปัตตานีออกเป็น 7 หัวเมือง ได้แก่ เมืองปัตตานี เมืองหนอง
 จิก เมืองยะหริ่ง เมืองสายบุรี เมืองยะลา เมืองรามัน และเมืองระแงะ แล้วทรงตั้ง
 เจ้านายที่สวามิภักดิ์ไปเป็นเจ้าเมือง ทั้งนี้เพื่อป้องกันเมืองเหล่านี้กอบขบถขึ้นอีก⁸ ต่อมา
 ในรัชกาลที่ 5 ทรงเห็นว่าหัวเมืองฝ่ายใต้พลเมืองส่วนใหญ่เป็นไทยอิสลาม จึงโปรดเกล้าฯ
 ให้มีการปกครองพิเศษ เรียกว่าการปกครอง 7 หัวเมือง ร.ศ. 120 เป็นหลักในการปฏิบัติ
 โดยให้ได้รับสิทธิพิเศษในการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นๆ เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วโปรด
 เกล้าฯ พระราชทานให้เป็นเงินสำหรับทำนุบำรุงบ้านเมืองไม่ต้องส่งทูลพระคลัง และยัง
 โปรดเกล้าฯ ให้มีคณะโต๊ะยุติธรรมในศาลเพื่อร่วมพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับผู้มลายู
 ของไทยอิสลาม⁹

ปี พ.ศ. 2447 โปรดเกล้าฯ ให้รวมหัวเมืองทั้ง 7 เข้าเป็นมณฑลปัตตานี และ
 ยุบเหลือ 4 เมือง คือปัตตานี(ปัตตานี) ยะหริ่ง หนองจิก) ยะลา(ยะลา รามัน)
 นราธิวาส(ระแงะ) และสายบุรี ซึ่งต่อมาพร้อมกับปัตตานีกลายเป็นจังหวัดปัตตานี ยะลา
 และนราธิวาส¹⁰

⁷ทวีศักดิ์ ลอมลิม, ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมลายู ในสมัยรัตนโกสินทร์
ตอนต้น, (กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา 2516), หน้า 17 และ อุดม เขยกิจวงศ์,
เรื่องเดิม, หน้า 1

⁸สมาน รังสิโยกฤษฏ์, เรื่องเดิม หน้า 21

⁹หลวงนรกิจบริหาร การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (กรุงเทพมหานคร:
 ไทยวัฒนาพานิช 2517), หน้า 137 .

¹⁰สมาน รังสิโยกฤษฏ์, เรื่องเดียวกันหน้าเดียวกัน

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงว่าพลเมืองแถบแหลมมะลายูเคยนับถือพุทธศาสนามาก่อนตั้งแต่สมัยอาณาจักรศรีวิชัย ดังมีปรากฏหลักฐานเป็นพยานอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอไชยา ครั้นมีการตั้งจักรวรรดิมะละกาจึงมีการเผยแผ่ศาสนาอิสลามในแถบนี้มากขึ้นในสมัยพระเจ้าบรมศรีผู้สร้างเมืองมะละกา ในราว พ.ศ. 1951¹¹ จากนั้นศาสนาอิสลามก็แผ่ขยายไปทั่วดินแดนแหลมมะลายู รวมทั้งดินแดนที่เป็นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยและจังหวัดอื่นด้วย รัฐบาลไทยตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วจนถึงรัฐบาลปัจจุบันต่างถือว่า พลเมืองในแถบสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นคนไทยเหมือนคนไทยในภาคอื่นๆ ทั้งยังได้รับสิทธิพิเศษต่างๆที่จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของตน แต่รัฐบาลก็ไม่ค่อยประสบความสำเร็จที่จะให้คนไทยกลุ่มนี้ยอมรับตนเองว่าเป็นไทย ดังจะเห็นได้จากชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในแถบนี้ ไม่ยอมพูดหรือเรียนภาษาไทย ยังคงใช้ภาษามะลายู ยึดถือขนบธรรมเนียมต่างๆอย่างเคร่งครัด และรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นในหมู่มุสลิมด้วยกัน¹²

นายอภัย จันทวิมล¹³ ได้ให้ความเห็นถึงสาเหตุที่การปกครองในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นไทยอิสลามไม่ได้ผล เป็นเพราะ

¹¹พระยารัตนภักดิ์, ดินแดนไทยในแปลมทอง (แหลมมะลายู) (นครหลวงกรุงเทพธนบุรี : โรงพิมพ์กรมสรรพสามิต 2505), น. 5 และกาญจนาคนพันธ์ ภูมิศาสตร์วัดโพธิ์เล่ม 3 หน้า 267 กล่าวว่ มะละกาตั้งขึ้นในราวพ.ศ. 1943 ตรงกับสมัยพระรามาธิบดีราช (1938-1952)

¹²อุคม เขยกิจวงศ์ เรื่องเดิม น. 13

¹³อภัย จันทวิมล ปัญหาเกี่ยวกับสี่จังหวัดภาคใต้, ลพบุรี : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 2517), น. 56-57

1. ท้องที่การปกครองในประเทศมาเลเซีย ได้รับการส่งเสริมดีกว่าในประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการคมนาคม ดังเมือง
2. มาเลเซียให้โอกาสแต่ละรัฐมีอิสระในการปกครอง ฝึกกับในประเทศไทยที่ส่วนใหญ่ไปจากส่วนกลาง
3. ชาวไทยอิสลามในไทยมีน้อย เมื่อเทียบกับในมาเลเซีย เมื่อมีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผลประโยชน์เมื่อใด ก็โน้มน้ำหนักให้อิสลามในไทยคล้อยตามไปด้วย
4. สันนิบาตอาหรับ หรือสันนิบาตอิสลาม ชวนเชื่อ ให้อิสลามรวมตัวกับมาเลเซีย เพื่อที่จะรวมมุสลิมทั่วโลก

รัฐบาลได้พยายามที่จะสร้างความเชื่อถือและความไว้วางใจในหมู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้หลายๆด้าน เช่นการตั้งศูนย์ประสานงานการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศ.ป.ต.) เมื่อพ.ศ.2507 เพื่อประสานพิเศษแก่ข้าราชการทุกระดับทุกกระทรวงทบวงกรมที่ส่งไปประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการศึกษาให้สิทธิแก่นักเรียนอิสลามที่จบ ม.ศ.5 ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก¹⁴ เพื่อจูงใจให้ศึกษาภาษาไทย นอกจากนั้นยังปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ปี พ.ศ.2508-2511 เพื่อให้ปอเนาะสอนวิชาสามัญด้วย จากการศึกษาของ รุ่ง แก้วแดง¹⁵ พบว่าโต๊ะครูส่วนมากมีความสำคัญว่าเป็นคนไทย เพราะถือว่าเกิดในเมืองไทยและคนไทยมีสิทธิจะนับถือศาสนาอะไรก็ได้ ด้านการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม โต๊ะครูส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เพราะไม่เข้าใจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และที่สำคัญกลัวจะเสียสิทธิในการเป็นครูใหญ่

¹⁴สม น รังสิโยกฤษณ์, เรื่องเดิม, หน้า 82

¹⁵รุ่ง แก้วแดง, ทัศนคติของโต๊ะครูต่อการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2511), หน้า 67, 82

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีบุคคลบางกลุ่มที่สูญเสียอำนาจและหวังเป็นใหญ่ในดินแดนจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ได้ปลุกปั่นให้เกิดการกระด้างกระเดื่องและเรียกร้องสิทธิต่างๆ โดยถือเอาศาสนา ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน¹⁶ นักการเมืองเหล่านี้ได้ให้การสนับสนุนแก่วกโจรแยกดินแดนที่อยู่ตามชายแดนไทยมาเลเซีย พวกโจรเหล่านี้ยังได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองบางพรรคในมาเลเซีย¹⁷ และจากประเทศมุสลิมเกือบทุกชาติ โดยเฉพาะชาติอาหรับได้ให้ทุนแก่นักเรียนปอเนาะปีละหลายทุน เพื่อส่งไปเรียนวิชาการที่ประเทศอินโดเนเซีย เรียนวิชาศาสนาที่ประเทศอียิปต์ เรียนกฎหมายที่ปาเลสไตน์ และเยอรมัน¹⁸ นอกจากนั้นปอเนาะบางแห่งก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับลัทธิทางการเมืองอยู่ด้วย โดยบุคคลบางกลุ่มใช้ปอเนาะเพื่อประโยชน์ทางการเมือง อาศัยศาสนาเป็นเครื่องบังหน้า¹⁹

โดยสรุปแล้วดินแดนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีปัญหาทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ ความปลอดภัยและสังคม ในทางการเมืองนั้น นอกจากชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่

¹⁶อุดม เขยแก้วศักดิ์, เรื่องเดิม, หน้า 23-24

¹⁷สุภัทร สุกนชาภิรมย์, "แด่พี่น้องมุสลิมในภาคใต้ประเทศไทย", สังคมศาสตร์ปริทัศน์, ปีที่ 12 ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2517 หน้า 78-79

¹⁸กฤษณา สินพานิช ปัญหาจังหวัดภาคใต้กับความสัมพันธ์ระหว่างไทยมาเลเซีย รัฐศาสตร์นิเทศ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มค - มีค 2518 หน้า 50-51

¹⁹พ.อ. ประสิทธิ์ เวชสวรรค์, การพัฒนาการศึกษาเพื่อบูรณาภาพของจังหวัดชายแดนภาคใต้, (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2509), หน้า 104

จะไม่ยอมรับสภาพความเป็นไทยแล้ว ยังมีการแทรกซึมจากนักการเมืองและโจรแยกดินแดน ยุยงให้ไทยอิสลามแยกตัวออกจากประเทศไทย ในด้านเศรษฐกิจราษฎรก็ยังมีฐานะยากจน ความปลอดภัยในทรัพย์สินและชีวิตก็น้อย มีการจับปล้น ฆาตกรรม เรียกกรอกค่าคุ้มครอง และจับตัวไปเรียกค่าไถ่อยู่เสมอ จนเป็นเหตุให้รัฐบาลต้องส่งกำลังทหารเข้าปราบปรามเพื่อแก้ไขสถานการณ์ทางการศึกษาประชาชนไม่นิยมให้บุตรหลานเรียนภาษาไทย และขาดความสำนึกในความเป็นไทย²⁰ ประกอบกับข้าราชการในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งเป็นเครื่องมือของการปกครองประเทศส่วนใหญ่เป็นไทยพุทธ จึงทำให้ขาดความเข้าใจและความเชื่อถือจากชาวไทยอิสลาม ข้าราชการกับประชาชนจึงมักขัดกันอยู่เสมอ²¹

จากการที่ประเทศไทยเริ่มมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศโดยผ่านสถาบันผู้แทนราษฎรมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามพลเมืองในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังเป็นเขตที่มีปัญหาในการปกครองเสมอมา ผู้วิจัยในฐานะที่อยู่ในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อานานนับสิบปี มีความประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดที่เป็นไทยพุทธ และเป็นไทยอิสลามในเขตสามจังหวัดนี้ ว่าจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองประเทศในสภาพการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างไร ทั้งนี้โดยยึดถือว่า

²⁰อมรา มั่นสวานิช, การศึกษาปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษา 2 (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513), น. 2-3

²¹อุคม เขยกว้างศ์, เรื่องเดียวกันหน้าเดียวกัน

1. นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นบุคคลที่จะรับช่วงหรือเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการปกครองประเทศ บุคคลเหล่านี้ยังไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพราะอายุไม่ครบ 20 ปี แต่จะมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเวลาอีกไม่นาน หากบุคคลกลุ่มนี้มีความรู้ความเข้าใจในการปกครองประเทศก็จะช่วยให้ระบบการปกครองประเทศดำเนินไปด้วยดี ตามครรลองของกฎหมาย จึงนับว่าบุคคลกลุ่มนี้มีความสำคัญต่ออนาคตของการปกครองประเทศอยู่มาก การได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนในระดับนี้ จึงมีความหมายต่ออนาคตของการปกครองไม่น้อยเลย

2. นักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ เป็นเยาวชนที่มีการเรียนรู้วิชาสามัญชั้นสูงสุด ได้เรียนรู้หน้าที่ของพลเมืองตามกฎหมายมาโดยตลอด ได้ศึกษาวิชาที่ว่าด้วยการปกครองประเทศมาพอสมควร เป็นคนกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งที่เรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองประเทศ ดังนั้นความคิดความอ่านของบุคคลกลุ่มนี้ย่อมมีส่วนอย่างสำคัญ ในอันที่จะช่วยผลักดันให้การเมืองการปกครองประเทศในระยะต่อไปเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และจะมีส่วนให้การปกครองในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการเป็นประชาธิปไตยได้มั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น การได้รู้ความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มนี้ จะทำให้รู้ได้ว่าองค์ประกอบสำคัญๆ ในการปกครองประเทศที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้มีส่วนใดที่นักเรียนเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย อันจะเป็นข้อมูลอีกอย่างหนึ่งในการจะปรับปรุงกลไกการปกครองให้ถูกต้องเหมาะสมตรงกับความต้องการของประชาชนตามความมุ่งหมายของการปกครองในระบบประชาธิปไตย

3. นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกลุ่มที่มีศาสนาประเพณีแตกต่างกัน แต่เรียนรวมอยู่ด้วยกัน นักเรียนเหล่านี้ผ่านการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาที่ว่าด้วยการปกครองประเทศมาเหมือนกัน การได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีศาสนาประเพณีต่างกัน จะสามารถทราบได้ว่าศาสนาประเพณีมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นในการปกครองประเทศหรือไม่

4. การได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการปกครองประเทศ จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทราบได้ว่าระบบการศึกษาของเราในปัจจุบันมีส่วนช่วยเหลือเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการปกครอง มีความสนใจในการปกครองตาม

ที่หวังไว้หรือไม่ โดยเฉพาะวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาที่เกี่ยวกับการปกครองประเทศจะช่วยให้เกิดผลต่อการเรียนและความสนใจมากขึ้นเพียงใด จากการวิจัยของ Kenneth P. Langton และ M. Kent Jenning²² ได้ศึกษาเรื่อง "Political Socialization and High School Civics Curriculum in the United States" ในปี 1967 โดยใช้นักเรียนเกรด 12 จำนวน 1669 คนจาก 97 โรงเรียน พบว่าจากการเปรียบเทียบเด็กที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองหรือวิชาที่เกี่ยวกับการปกครองกับเด็กที่ไม่ได้เรียน ปรากฏว่าเด็กที่เรียนได้รับอิทธิพลจากการเรียนน้อยมาก เด็กที่เรียนวิชาเหล่านี้แสดงความสนใจทางการเมือง ความสำนึกทางการเมือง และความปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าพวกที่ไม่ได้เรียนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งแสดงถึงความล้มเหลวของการเรียนวิชานี้ Gibson²³ ได้ให้ความเห็นว่า สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง คือการที่ครูไม่สามารถเชื่อมช่องว่างระหว่างการเรียนการสอนกับการปฏิบัติจริงๆ ให้เข้าด้วยกันได้ ดวงกมล วานิช²⁴ ได้ทำการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนมีความสนใจในวิชาหน้าที่พลเมืองในเกณฑ์ปานกลาง และสิ่งที่นักเรียนสนใจในระดับมากคือการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แสดงให้เห็นว่า นักเรียนสนใจในวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาที่เกี่ยวกับการปกครองประเทศ แต่ปัญหาที่วิชาหน้าที่พลเมือง และ

22

John J. Patrick, "Implications of Political Socialization Research for the Reform of Civic Education", Social Education, (January, 1969,) pp. 15-16.

23

John S. Gibson, "Needed: A Revolution in Civic Education" N A S S P Bulletin, (May, 1969), p. 54

24

ดวงกมล วานิช "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตต่อวิชาหน้าที่พลเมือง" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516)

วิชาว่าด้วยการปกครองไม่ช่วยไ้ระบบการปกครองของไทยเราพัฒนาไปดังที่หวัง คงเนื่องมาจากระบบการสอนของครู ดังที่ Gibson กล่าวไว้ก็ได้ การที่จะให้วิชาหน้าที่พลเมือง และวิชาว่าด้วยการปกครองให้ผลสมดังที่ต้องการนั้น ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช²⁵ ให้ความเห็นไว้ว่า โรงเรียนต้องสอนให้นักเรียนสำนึกกว่าใครเป็นผู้ปกครองประเทศที่แท้จริง ไม่ใช่รัฐบาล ไม่ใช่นายกรัฐมนตรี แต่ประชาชนทั้งประเทศเป็นผู้ปกครอง จะต้องสอนให้เป็นคนเสียสละ รู้จักเป็นผู้นำ รู้จักวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของผู้บริหารอย่างมีเหตุผล โรงเรียนจึงเป็นแหล่งสำคัญที่ให้ความรู้ความสนใจ ทศนคติ และค่านิยมทางการปกครอง ประเทศที่ถูกต้อง ในการนี้ โรงเรียนต้องเป็นเสมือนระบบการเมือง เป็นห้องทดลองทางการเมือง และเป็นสะพานเชื่อมโยงให้การเรียนรู้กับการกระทำทางการเมืองของนักเรียนได้สอดคล้องต่อกัน²⁶

5. การที่ประเทศไทยจะมีพัฒนาการทางการเมืองจนถึงระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์นั้น ตามทฤษฎี Pluralism²⁷ กล่าวไว้ว่าจะต้องมีกลุ่มสมาคมหรือองค์การต่างๆมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง อาจจะเป็นกลุ่มอิทธิพล (Pressure group) บางกลุ่มผลประโยชน์ (Interest group) บาง หรือกลุ่มอุดมการณ์ (Ideological group) บาง กลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มเสรีและเป็นควยใจสมัคร ประเทศไทยในปัจจุบันมีกลุ่มต่างๆมารวมทั้งกลุ่มนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา รวมอยู่ด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการเสริมสร้างระบบ

²⁵ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช "คำบรรยายในการสัมมนาเรื่องสังคมไทยต้องการอะไรจากการศึกษาในด้านการเมือง" สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย 26-27 สิงหาคม 2517 (พิมพ์อัสสำเนา)

²⁶

Judith A. Gillespie, and Howard D. Mehlinger, "Teach About Politics in the "Real" World - the School", Social Education, (October, 1972), pp. 599-601 .

²⁷บรรพต วีระสัย, "กลุ่มหลากหลายกับการพัฒนาประชาธิปไตย" การพัฒนากับความมั่นคงของชาติ รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: ยุทธนาการพิมพ์ 2512) หน้า 85-86

ประชาธิปไตยแบบพหุนิยม (Pluralistic Democracy) ขึ้น การได้ทราบความคิดเห็น
 ของนักเรียนในระดับมัธยมปลาย เทียบกับได้ทราบแนวโน้มส่วนหนึ่งของกลุ่มอิทธิพลกลุ่มหนึ่ง
 ว่ามีความคิดเห็นต่อการปกครองประเทศอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสาม
 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อการปกครองประเทศ โดยตั้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและระดับความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน
 ปลายที่มีต่อการปกครองประเทศในด้านต่างๆ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปกครองประเทศ
 อันเป็นผลมาจากปัจจัยสองประการ คือ เพศของนักเรียน และศาสนาที่นักเรียนนับถือ
3. เพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชา
 สังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการปกครองประเทศ

สมมุติฐานในการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ที่มีต่อการปกครองประเทศนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานในการวิจัยว่า

1. นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาด้านการปกครอง
 ประเทศมาพอสมควร จะเป็นผู้ที่มีความสนใจต่อการปกครองมาก และมีความคิดเห็นไป
 ในทางที่เห็นด้วยกับระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
2. นักเรียนเพศชายและหญิงจะมีความคิดเห็นต่อการปกครองประเทศ
 ไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการปกครองประเทศแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญที่เรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2518 จำนวน 8 โรงเรียน เป็นโรงเรียนสหศึกษาทั้งสิ้น ได้แก่

1.1	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	จังหวัดปัตตานี
1.2	โรงเรียนสตรีปัตตานี	จังหวัดปัตตานี
1.3	โรงเรียนโพธิ์คีรีราชศึกษา	จังหวัดปัตตานี
1.4	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	จังหวัดปัตตานี
1.5	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง	จังหวัดยะลา
1.6	โรงเรียนสตรียะลา	จังหวัดยะลา
1.7	โรงเรียนนราธิวาส	จังหวัดนราธิวาส
1.8	โรงเรียนสตรีนราธิวาส	จังหวัดนราธิวาส

2. การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครองประเทศ ใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ฉะนั้นสิ่งต่างๆ ที่นอกเหนือจากแบบวัดความคิดเห็นนี้ จะไม่นำมาพิจารณาในการวิจัย

3. ตัวแปรที่นำมาศึกษาในการวิจัยมี 2 อย่างคือ เพศของนักเรียน และศาสนาของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ตัวแปรอิสระอื่นที่นอกเหนือสองอย่างนี้ จะไม่นำมาเกี่ยวข้องในการวิจัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

โรงเรียนที่เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยเป็นโรงเรียนรัฐบาลทั้งสิ้น

ไม่เกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์ ผลการวิจัยจึงแทนประชากรเฉพาะนักเรียนโรงเรียน
รัฐบาลเท่านั้น

ขอจำกัดของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้อาจเนื่องมาจากตัวแปรที่ไม่ได้นำมา
เกี่ยวข้องในการวิจัยด้วยก็ได้
2. ระยะเวลาที่เก็บข้อมูล เป็นระยะเวลาที่มีการประท้วงที่เกี่ยวข้องกับ
การเมืองในบริเวณพื้นที่ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยอาศัยอยู่ คำตอบที่ได้อาจ
เนื่องมาจากอิทธิพลของการประท้วงทางการเมืองครั้งนี้เกี่ยวข้องอยู่ด้วยก็ได้
3. คำตอบที่ได้อาจเนื่องมาจากการเคาของผู้ตอบ ทำให้ความคิดเห็น
ที่ได้ไม่ตรงกับความเป็นจริง ผลของการวิจัยอาจคลาดเคลื่อนได้

ความสำคัญของการวิจัย

1. สำหรับครู ผลการวิจัยช่วยให้ครูได้ทราบความคิดเห็น และความสนใจ
ของนักเรียนที่มีต่อการปกครองประเทศ และจะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงการสอน
ของครูด้วย
2. สำหรับโรงเรียน ผลการวิจัยจะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงหลักสูตรและ
การเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปกครองประเทศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. สำหรับนักการศึกษา จะได้ทราบความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงการศึกษาในแถบนี้
ให้เหมาะสม และมีส่วนช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน

คำจำกัดความ

ความคิดเห็น หมายถึงความเชื่อนักเรียนแสดงออกต่อคำถามไม่เป็นการผิดหรือถูก แต่เป็นไปทางเต็มด้วย ไม่มีความเห็น หรือไม่เห็นด้วย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึงนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาล สบายสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2518

การปกครอง คือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศ ได้แก่ รัฐธรรมนูญ รัฐบาล รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา และพรรคการเมือง หน่วยงานย่อยอื่นๆ จะไม่นำมาเกี่ยวข้อง

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึงจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

002276